WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh: (09) 7740 100
Faksi: (09) 7740 2139
www.wwf.fi, www.panda.org

for a living planet®

Maa- ja metsätalousministeriö
Osastopäällikkö Juha S. Niemelä (juha.niemela@mmm.fi)
Vanhempi hallitussihteeri Teemu Nikula (teemu.nikula@mmm.fi)
kirjaamo@mmm.fi

6.4.2018

Viite: **MMM lausuntopyyntö 13.2.2018, Dnro 99/01.02/2018**
ASIA: **WWF:n lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi metsästysasetuksen muuttamisesta**

WWF kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Suomessa metsäkanalintujen metsästyksessä omaksuttu käytäntö ottaa kesän tuoreet riistakolmiolaskentojen tulokset huomioon syksyllä alkavaa metsästyskautta koskevissa rajoituksissa on esimerkillinen. Vastaava menettely tulisi ottaa käyttöön myös riistalajeihin kuuluville vesilinnuille.

Kuitenkin suuri kuva on, että hyvin moni riistalaji taantuu ja monet niistä ovat uhanalaisia. Esimerkiksi sorsalinnuista punasotka, tukkasotka, jouhisorsa, heinätavi, tukkakoskelo ja nokikana ovat erittäin uhanalaisia, mutta silti niitä saa metsästää. Lain mukaan metsästystä on harjoitettava kestävän käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu. Vaikka metsästys ei olisikaan kannan taantumisen pääsyy, ei taantuvan, uhanalaisen eläinkannan metsästys ole lähtökohtaisesti kestävää.

Suomen kansallinen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategia hyväksyttiin valtioneuvoston periaatepäätöksellä vuonna 2012. Strategian päätavoite on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen Suomessa vuoteen 2020 mennessä, mihin on aikaa enää pari vuotta. Metsästyslainsäädäntö on riistalajien osalta keskeinen keino päästä tähän kansallisesti ja kansainvälisesti asetettuun tavoitteeseen. Nykyisellään lähes puolet riistalajeihin kuuluvista lintulajeista on uhanalaisia, ja uhanalaisuus tarkoittaa määritelmänsä mukaisesti suurta uhkaa hävitä lajistostamme.

Tähän nähden nyt lausunnolla olevan esityksen tavoitteet ja sisältö ovat nurinkuriset ja pahasti vinoutuneet: esityksessä korostetaan uusia metsästysmahdollisuuksia ja metsästykseen liittyvän lupabyrokratian vähentämistä, mutta ei lainkaan taantuvien ja uhanalaisten riistalajien suojelun tehostamisen tarvetta. Erityisesti on hämmästyttävää, että viime aikoina julkisuudessa paljon esillä ollutta, hyvin perusteltua vaatimusta erittäin uhanlaisten riistalintujen rauhoittamisesta ei mainita asetuksen taustamuistiossa lainkaan.

5a§ Eräiden riistalajien metsästyksessä edellytettävä saalisilmoitus

Taantuvien vesilintulajien (haapana, jouhisorsa, heinätavi, lapasorsa, punasotka, tukkasotka, haahka, alli, tukkakoskelo, isokoskelo, nokikana) lisääminen saalisilmoituksen piiriin on hyvin tarpeellista ja kannatettavaa. **Selkeämpää ja saalisaineiston käyttökelpoisuuden kannalta parempi olisi säätää saalisilmoitus koskemaan kaikkia lajeja.**

24§ Yleiset rauhoitusajat

Itämerennorppa

Metsästystilastoista arvioituna itämerennorppia oli sata vuotta sitten noin 200 000. Pitkään kestänyt liiallinen pyynti ja ympäristömyrkkyjen aiheuttama lisääntymiskyvyttömyys romahduttivat kannan 1900-luvun loppuun mennessä muutamaan prosenttiin alkuperäisestä. Nyt itämerennorpan koko kanta on vain kymmenisen prosenttia entisestä ja se on pirstoutunut erillisiksi osakannoiksi, joista vain Perämeren kanta on kasvava[1]. Itämeren suojelukomissio HELCOM suosittelee, että tiettyä vähimmäiskantaa (ns. Limit Reference Level) pienempiä hyljekantoja ei tule metsästää. Ruotsin ja Suomen yhteisen Perämeren-Merenkurkun norppakannan voidaan katsoa olevan HELCOM:in suosituksen mukaisen 10 000 yksilön vähimmäiskannan tasolla. HELCOM on luokitellut itämerennorpan uhanalaiseksi[2] (vaarantunut, VU). Syynä tähän on kannan pieni koko, heikko kasvunopeus ja ilmastonmuutoksen aiheuttama uhka. Näistä ilmastonmuutoksen aiheuttama uhka on nopeasti kasvava.

Kalastusvahingoissa norpan osuus on epäselvä, vaikka asiaa on yritetty tutkia. On ilmeistä, että harmaahylkeen aiheuttamia vahinkoja arvellaan usein norppien aiheuttamiksi. Norppaa on syytetty erityisesti kalastuksen vaikeuttamisesta. Satelliittiseurannassa ei ole saatu todisteita siitä, että tietyt norppayksilöt erikoistuisivat käymään kalanpyydyksillä. Toisaalta Perämeren muikkusaalis on noussut vuoden 2010 127 tonnista viime vuoden 300 tonniin, ahvensaalis on samana aikana pysynyt ennallaan ja siikasaalis laskenut vähän.

WWF hyväksyy nykyisellä kannan koolla hyvin perustellun ja varovaisuusperiaatetta noudattaen kantaan nähden vähäisen pyynnin Perämeren kannassa, mutta WWF on huolestuneena seurannut itämerennorpan metsästyksen lisäämistä viime vuosina. Itämeren norpan metsästys sallittiin vuonna 2015 sadan yksilön kiintiöllä, joka WWF:n mielestä on hyväksyttävällä tasolla. Heti seuraavana vuonna kiintiö tuplattiin 200 yksilöön, ja vuonna 2017 sitä nostettiin jälleen sadalla yksilöllä 300 norppaan. Suomen kiintiön lisäksi kantaan kohdistuu Ruotsin myöntämä kiintiö. Maa- ja metsätalousministeriö perusteli vuoden 2017 päätöstä sillä, että *"kiintiön kasvattaminen on*

1 The Baltic Ringed Seal – An Arctic Seal in European Waters – WWF Finland report 36. https://wwf.fi/mediabank/9825.pdf

2 HELCOM Red List of Baltic Sea species in danger of becoming extinct. Baltic Sea Environment Proceedings No. 140 http://helcom.fi/Lists/Publications/BSEP140.pdf

tarpeen jo siitäkin syystä, että metsästysaika saattaa pidentyä lainsäädäntömuutosten johdosta".
Nyt vuorostaan ehdotetaan metsästysajan pidentämistä.

Suomessa viime vuosina asetetut itämerennorpan pyyntikiintiöt on saatu täytettyä nykyisillä metsästysajoilla. **Näin ollen ei ole tarvetta pidentää itämerennorpan metsästysaikaa**. Tärkeintä metsästyksen sääntelyssä on, että norppa on rauhoitettu lisääntymisaikanaan, ja että metsästyskiintiö ei ole kannan kokoon nähden liian suuri, ottaen huomioon myös kaikki muu ihmisen aiheuttama kuolleisuus.

Metsäkanalinnut ja peltopyy

Vaikka metsäkanalintujen metsästysaikojen säätely riistakolmiolaskentojen perusteella onkin esimerkillinen menettely, on lajien taantuminen jatkunut: teeren, pyyn, metson ja riekon tiheydet kesälaskennoissa ovat viimeisten viiden vuoden aikana vähentyneet edelleen. Myös peltopyy on ilmeisesti viime vuosina uudelleen taantunut. Tässä tilanteessa ei ole mitään tarvetta tai syytä pidentää näiden lajien metsästysaikoja. **WWF esittää teeren, pyyn, metson, riekon ja peltopyyn metsästysaikojen pitämistä ennallaan.**

Uhanalaiset ja taantuvat riistalajeihin kuuluvat sorsalinnut

WWF vaatii, että **erittäin uhanalaiset punasotka, tukkasotka, jouhisorsa, heinätavi, tukkakoskelo ja nokikana rauhoitetaan metsästysasetuksella ympärivuotisesti**, ja että aletaan valmistella näiden lajien rauhoittamista luonnonsuojelulailla. Lisäksi WWF esittää, että vaarantuneen, erittäin nopeasti taantuvan haahkan ja maailmanlaajuisesti uhanalaisen allin metsästystä rajoitetaan kestävän käytön periaatteen mukaisesti esimerkiksi määräaikaisella, ympärivuotisella rauhoituksella.

WWF Suomi

Jari Luukkonen
suojelujohtaja

Petteri Tolvanen
ohjelmapäällikkö